

Hevosien ja koirien toisiinsa totuttamiseen kannattaa varata aikaa ja kärsivällisyyttä. Labradorinnoutaja Uuno, omistaja Johanna ja Elysetartamma ovat keskenään jo vanhoja tuttuja. Kuva Viivi Huuskonen

Hevoset ja koirat

Korvaako vakuutus hoitokuluja, jos koira puree hevosta? Oletko hevosenomistajana vastuussa, jos koira on juossut hevosen jalkoihin ja hevonen on potkaissut koiraa? Miten toimia, jos hevosen kanssa maastolenkillä vastaan tulee koira? Muun muassa näihin kysymyksiin vastasivat vakuutusyhtiö Pohjantähdestä korvausasiantuntija, HTM Mari Viiman ja Suomen Kennelliiton viestintäpäällikkö Miia Lahti.

Niin kuin vakuutukset yleensä, myös vastuuvakuutukset ovat sisällöltään ja korvaavuudeltaan erilaisia. Korvauksen saaminen riippuu vakuutuksen sisällöstä ja sen korvauspiirin laajuudesta. Vahingonkorvausvastuun syntymiseen ja siihen, korvataanko vahinko vakuutuksesta vai ei, vaikuttavat paljon myös ne olosuhteet ja tapahtumat, joiden johdosta vahinko on aiheutunut. Joku mahdollisesti pieneltäkin tuntuva yksityiskohta tapahtumien kulussa voi vaikuttaa siihen, syntyykö vahingon aiheuttajalle vahingonkorvausvastuuta vai ei.

- Vakuutuksien ehtoihin kannattaa tutustua tarkasti ja ajatuksen kanssa, Viiman muistuttaa.

- Henkilö- ja omaisuusvakuutuksissa korvaukset maksetaan vakuutusehtojen mukaisesti. Vastuuvakuutuksissa korvaukset maksetaan vahingonkorvauslain,

vahingonkorvausoikeudellisten periaatteiden ja vakuutusehtojen mukaisesti. Vahingonkorvausoikeudessa lähtökohtana on siis täyden korvauksen periaate. Vahingonkärsinyt pyritään saattamaan korvauksella siihen asemaan, mikä oli ennen vahinkoa. Vakuutuskorvauksesta vähennetään vakuutusmaksunottajan omavastuuosuus. Käytännössä vakuutuskorvaukset maksetaan vahingonkärsinelle tai suoraan esimerkiksi sairaalalle laskun mukaan, Viiman kertoo korvauskäytännöistä.

Korvausta haettaessa vakuutusmaksunottajalta tarvitaan selvitys tapahtumista.

- Tarvittaessa lisäksi kuullaan muita asiaan osallisia tai todistajia tai pyydetään esimerkiksi valokuvia. Joskus tarvitaan myös tutkintailmoitus poliisille. Korvauskäsittelyssä tarvitaan lääkärinlausunnot tai sairauskertomukset sekä pääsääntöisesti myös tositteet tai selvitykset, jotka osoittavat

aiheutuneen vahingon ja aiheutuneet kustannukset, Viiman opastaa.

Vahingonkorvausvastuu

Henkilövahingoista ja eläimen loukkaantumisesta voi korvausta saada myös henkilöltä tai taholta, joka voimassa olevan oikeuden mukaan on vahingonkorvausvastuussa kyseisestä vahingosta.

- Hevosien tai koiran aiheuttamista vahingoista voi olla vahingonkorvausvastuussa vahingon aiheuttaneen eläimen omistaja tai henkilö, joka vahingon sattumishetkellä on ollut vastuussa kyseisestä eläimestä. Eläimen omistaja ei kuitenkaan ole vastuussa kaikista eläimen aiheuttamista vahingoista pelkästään sillä perusteella, että hän omistaa eläimen, Viiman opastaa.

- Vahingonkorvausvastuun syntyminen eläimen aiheuttamista vahingoista edellyt-

Monilla talleilla on omistajan koiria, joiden reviiriä alue on. On hyvä sopia tallinomistajan sekä muiden tallilla käyvien koiranomistajien kanssa koiratetiketistä. Kuva Viivi Huuskonen

tää pääsääntöisesti sitä, että kyseisen eläimen pidossa tai valvonnassa on toimittu tuottamuksellisesti, ja että tämän tuottamuksellisen toiminnan seurauksena eläin on aiheuttanut vahingon.

- Vastuu eläimen omistajalle tai sen hoitajalle voi syntyä esimerkiksi tilanteessa, jossa hän on laiminlyönyt vastuunsa huolehtia, ettei eläin pääse aiheuttamaan vahinkoa. Jos koiran ulkoiluttaja pitää koiraa vapaana taajamassa, jossa koiraa on järjestyksellään pidettävä kytkettynä, on hän vastuussa irrallaan olevan koiran aiheuttamista vahingoista, Viiman tarkentaa.

- Vahingonkorvausvastuun syntymisen riskiin voi varautua ottamalla vastuuvakuutuksen. Vastuuvakuutusten tarkoitus on korvata vahinkoja, joista vakuutettu on voimassa olevan oikeuden mukaan vahingonkorvausvastuussa.

- Esimerkiksi yksityishenkilön ja hevosallin vastuuvakuutuksista korvataan myös eläinten aiheuttamia vahinkoja, mikäli vakuutettu henkilö tai hevosallin on vahingosta vahingonkorvausvastuussa. Esimerkiksi yksityishenkilön perusvastuuvakuutukseen voidaan liittää eläimen omistajan vastuu, joka korvaa vakuutetun omistaman tavanomaisen lemmikkieläimen,

kuten koiran (mutta ei hevosen), toiselle aiheuttaman vahingon riippumatta siitä, onko vakuutettu lain mukaan korvausvastuussa, Viiman kertoo.

Hevosen ja koiran kohtaamista kannattaa harjoitella

Suomen Kennelliiton viestintäpäällikkö Miia Lahti on toiminut pitkään sekä koirien että hevosten kanssa. Hän kertoi muutamia vinkkejä koirien ja hevosten toisiinsa totuttamisesta, ja mitä hevosten kanssa toimivien tulisi ottaa huomioon, esimerkiksi maastolenkillä, jos vastaan tulee koiraa.

- Koiraa ja hevonen ovat pohjimmiltaan hyvin erilaisia eläinlajeja: toinen on saalistaja ja toinen saaliseläin. Vaikka molemmat on jalostettu toimimaan ihmisen kanssa, kaikkea voi sattua kun ollaan tekemisissä eläinten kanssa, Miia Lahti pohjustaa.

- Vaikkei koiranomistajalla olisi hevosia, tai hevosenomistajalla koiria, kannattaa eläimet silti totuttaa toisiinsa. Hevonen on tämän kannalta hankalampi kuin koiraa. Vaikka hevonen olisi tottunut omaan koiraan, se voi pelätä vastaan tulevaa erinäköistä ja -kokoista koiraa. Kun taas koiraa yleensä yhdistää yhden hevosen, johon se

on tottunut, kaikkiin muihinkin hevosiin samanlaisen äänen ja hajun perusteella. Koirasi oppii koko eläinlajin kerralla, mutta hevonen oppii useimmiten vain samaa näköä ja kokoa olevat koirat. Lisäksi on paljon ero siinä, miten koirat reagoivat hevosiin. Toiset haukkuvat, toiset paimentavat tai vaativat niitä ja jotkut eivät välitä hevosista lainkaan. Koiran käyttäytyminen on paljolti kiinni sen opettamisesta, Lahti huomauttaa.

Hevosen ja koiran totuttaminen toisiinsa ei tapahdu hetkessä, siihen pitää varata aikaa ja kärsivällisyyttä. Totutushetkestä ei kannata tehdä liian pitkiä, vaan edetä rauhassa lyhyissä pätkissä.

- Totuttaminen toiseen lajiin kannattaa aloittaa jo varsasta ja/tai pennusta asti ja siihen tulee varata paljon aikaa. Koiranpentu on helppo ottaa mukaan tallille, jolloin se pääsee aluksi vain tutustumaan tallin ja hevosten hajuihin. Eläinten kannattaa ensin antaa katsoa toisiaan kaukaa ja pikkuhiljaa tuoda hevosta ja koiraa lähemmäs toisiaan. Tärkeää on edetä eläinten ehdoilla ja pitää tilanne koko ajan rauhallisena. Koiraa tulee pitää hihnassa ja hevonen esimerkiksi tarhassa, jotta koiraa ei pääse juoksemaan hevosen jalkoihin. Lisäksi koiralle on

Kuva Viivi Huuskonen

tärkeä opettaa alusta asti, että hevosia ei saa jahdata, Lahti kertoo.

- Kauempaa katselusta ja haistelusta edetään pikkuhiljaa kosketusetäisyydelle ja siitä rauhassa eteenpäin yhdessä oloon ja lopulta esimerkiksi yhteisiin maastolenkkeihin. Koulutustilanne on tärkeä pitää rauhallisena ja varmistaa, että hevoselle ja koiralle jää tilanteesta positiivinen kokemus.

- Jos koiran ottaa mukaan toisen omistamalle tallille, tulisi asiasta sopia aina tallinomistajan kanssa. Lisäksi on hyvä sopia tallinomistajan sekä muiden tallilla käyvien koiranomistajien kanssa koiraketketistä. Monilla talleilla on omistajan koira/koiria, joiden reviiriä alue on. Koirat voivat keskenään riehaantua leikkimään niin, että juoksevat vahingossa hevosen jalkoihin, vaikka kuinka hevosen kohtaamista eri tilanteessa olisi harjoiteltukin, Lahti muistuttaa.

- Hevosten lisäksi koira on tärkeä opettaa jo pentuna kaikkeen muuhunkin, mitä sille voi eteen tulla, esimerkiksi junaan ja bussiin, erilaisiin paikkoihin ja tapahtumiin sekä muihinkin eläimiin kuin vain hevosiin, Lahti huomauttaa.

Hevosen ja koiran kohtaaminen maastossa

Laki määrää, että taajamassa koira on pidettävä aina kiinni ja muuallakin maalis-kuun 1. päivästä elokuun 19. päivään. Jos koiraa ulkoiluttaa irrallaan esimerkiksi metsässä, sen on oltava heti kiinnikytettävissä ja täysin omistajan hallinnassa koko ajan. Ilman maanomistajan tai metsästysosoikeuden

haltijan lupaa koiraa ei saa pitää irti toisen alueella. Jos lähtee maastoon hevosen sekä koiran kanssa, on ratsastajalla tai kuskilla oltava koira koko ajan hallinnassa samalla tavalla kuin koiran kanssa jalan liikkuvalla.

Miia Lahti kehottaa ratsastajaa tai ajajaa olemaan vierasta vastaan tulevaa koiraa kohtaan "hajuton ja mauton".

- Älä huomioi koiraa ollenkaan, vältä katsekontaktia ettet "kutsu" koiraa tervehtimään katsomalla sitä silmiin. Mutta ota puhekontakti koiranomistajaan jo kauempaa, jotta hevonenkin huomaa, että vastaan on tulossa tutun lajin edustaja (ihminen). Kerro koiranomistajalle onko hevosesi tottunut koiriin vai ei ja anna ohjeita rauhalliseen ohitustilanteeseen. Pyydä koiranomistajaa pitämään koira lähellä ohitustilanteen ajan, ja mikäli mahdollista haukkumatta, Lahti opastaa.

- Jatka vain hevosesi kanssa rauhassa omaa menoanne. Suhtaudu ohitukseen jäämäkästi, älä jää jaarittelemaan turhia.

Hevonen pitäisi tietysti myös onnistua pitämään ohitustilanteessa rauhallisena.

- Pelottavissa tilanteissa hevosen luontainen reaktio on paeta, jolloin koira usein lähtee luonnostaan hevosen perään. Tässä ei käy hyvin, varsinkaan, jos hevonen ei ole ihmisen hallinnassa, Lahti toteaa.

- Koiranomistajan on tärkeä osata lukea omaa koiransa. Hevonen on koiralle iso eläin, joten koira voi olla hevosen kohdatessaan "pörheänä" ja esittää isompaa mitä on, jolloin hevonen lukee tilannetta saaliseläimenä ja saattaa pelästyä. Myös hevosen kanssa liikkuvan on tärkeä osata

käsitellä ja lukea hevostaan. Maastoon voi lähteä vain osaava hevosenkäsittelijä, hän jatkaa.

- Koirien käyttäytymisessä on jonkin verran rotukohtaisia eroja, esimerkiksi vah- ti-, paimen- ja metsästyskoirat usein reagoivat hevosiin eri tavalla kuin seurakoirat. Miia Lahti korostaa ihmisen roolia koiran ja hevosen kohtaamisessa. On omistajan vastuulla kouluttaa koira ja hevonen eri tilanteisiin jo nuorena. Paras keino välttää vaaratilanteita on ennakointi ja eläinten koulutus.

- Koiranomistajan täytyy varautua myös hevosiin, vaikkei niihin itsellä mitään kosketusta olisikaan. Hevoset kuuluvat suomalaisen yhteiskuntaan siinä missä koiratkin, Lahti huomauttaa.

Korvataanko vai ei?

Jos vahinko sattuu, miten vakuutusyhtiö suhtautuu korvaushakemuksiin mainitun kaltaisissa tilanteissa? Muutamien esimerkitapauksiin kantaa ottaa tässä Pohjantähti Keskinäisen Vakuutusyhtiön korvausastiantuntija Mari Viiman, HTM. Tositilanteessa jokainen korvaushakemus käsitellään tietenkin omana tapauksenaan kaikki yksityiskohdat huomioiden.

1. Tallin pihalla oleva koira juoksee hevosen jalkoihin, ja hevonen potkaisee koiraa.

- Koiran hoitokuluista voi saada korvausta tapaturman varalta olevasta vakuutuksesta, jossa koira on vakuutuksen koh-

Myös hevostarhojen läheisyydessä koiran pitää osata käyttäytyä rauhallisesti. Koiralle on tärkeää opettaa alusta asti, että hevosia ei saa jahdata. Kuva Viivi Huuskonen

teena. Tallin pitäjä tai hevosenomistaja ei tuottamuksen puuttuessa ole vahingosta vahingonkorvausvastuussa (oletus, että hevosta pidetty asianmukaisesti), näin ollen korvausta koiran hoitokuluista ei voi saada tallin tai hevosenomistajan vastuuvakuutuksesta.

2. Tallin pihalla oleva koira juoksee hevosen jalkoihin ja puree hevosta.

- Hevosen hoitokuluista voi saada korvausta tapaturman varalta olevasta vakuutuksesta, jossa hevonen on vakuutuksen kohteena. Mikäli koira on päässyt irti koirasta vastuussa olevan henkilön huolimattomuuden seurauksena, on hän vahingosta vahingonkorvausvastuussa. Hän voi saada korvausta vastuuvakuutuksestaan. Käytännössä korvaus usein maksetaan vastuuvakuutuksesta suoraan vahingon kärsineelle. Mikäli koiran kiinnipidossa ei ole oltu huolimattomia, ei vahingonkorvausvastuuta ole syntynyt kenellekään. Vaikka vahingonkorvausvastuuta ei ole, vahinko korvattaisiin Pohjantähtiturva kodille eläimenomistajan -vastuusta, ellei hevonen ole ollut vakuutetun huolehdittavana. Tässä tilanteessa muista vastuuvakuutuksista korvausta ei voisi saada.

3. Tallinomistajan koira puree jonkun muun omistamaa hevosta tai hevonen potkaisee koiraa.

- Hevosen hoitokuluista voi saada korvausta tapaturman varalta olevasta vakuutuksesta, jossa hevonen on vakuutuksen kohteena. Vaikka tallinomistaja

olisi voimassa olevan oikeuden mukaan vahingonkorvausvastuussa hoidettavaksi ottamalleen toisen omistamalle hevoselle aiheutuneesta vahingosta, ei korvausta maksettaisi tallinomistajan vastuuvakuutuksesta. Vastuuvakuutus ei rajoitusehtojen mukaan kata huolehdittavaksi otetulle omaisuudelle aiheutettua vahinkoa.

- Koiran hoitokuluista voi saada korvausta tapaturman varalta olevasta vakuutuksesta, jossa koira on vakuutuksen kohteena. Tallinomistajan hoidettavakseen ottaman hevosen omistaja ei tuottamuksen puuttuessa ole vahingosta vahingonkorvausvastuussa (oletus, että vahinko on tapahtunut hevosenomistajan toiminnasta riippumattomassa tilanteessa, esimerkiksi aikana, jolloin hevosenomistaja ei edes ole ollut paikalla tallilla). Korvausta koiran hoitokuluihin ei voi saada hevosenomistajan ottamasta vastuuvakuutuksesta. Korvausta ei saa myöskään tallinomistajan vastuuvakuutuksesta, koska vahinko on aiheutunut hänelle itselleen (omalle koiralle).

4. Koira on maastossa irrallaan. Jotain sattuu koiralle, hevoselle tai ihmiselle.

- Tapaturmasta voi saada korvausta henkilövahingosta henkilövakuutuksesta tai eläimelle aiheutuneesta vahingosta omaisuusvakuutuksesta, jossa kyseinen eläin on vakuutuksen kohteena. Vastuukysymykset tulee ratkaista perustuen voimassa olevaan oikeuteen ja vahinkoon johtaneiden syiden ja tapahtumien perusteella. Jos koiran olisi pitänyt olla kytkettynä ja jos se esimerkiksi irrallaan ollessaan on yllättäen hyökännyt

ratsukkoa kohti, jolloin hevonen pillastuu ja ihminen putoaa, voitaisiin koiraa ulkoiluttavan henkilön katsoa olevan vahingosta vahingonkorvausvastuussa. Tällöin vahinko kuuluisi koiraa ulkoiluttaneen henkilön vastuuvakuutuksesta korvattavaksi. Pohjantähtiturva kodille yksityishenkilön perusvastuuvakuutukseen lisäystä eläimenomistajan vastuusta vahinko voitaisiin korvata ilman ulkoiluttajan tuottamustakin (maastossa taajaman ulkopuolella ei koiran kiinnipitovelvollisuutta), mikäli pystyttäisiin osoittamaan, että hevosen pillastuminen on johtunut esimerkiksi koiran yllättävästä hyökkäyksestä hevosta kohti. Jos hevonen kuitenkin "aiheettomasti" säikähtää koiran kanssa maastossa ulkoilemassa olevaa muuta henkilöä ja/tai hänen koiraansa, ei vahinkoa korvattaisi edes eläimenomistajan vastuusta. Ei voida katsoa, että tämä muu ulkoilija tai koira on tällaisessa molemmin puolin tavanomaisessa ulkoilutilanteessa aiheuttanut vahinkoa. Muun muassa ratsastamiseen liittyy riskejä johtuen siitä, että hevosen käyttäytyminen on toisinaan ennalta arvaamatonta.

Venla Mutikainen